

PERSPECTIVE ASUPRA COMERȚULUI ȘI A INDUSTRIEI LEMNULUI ÎN MOLDOVA ȘI BUCOVINA ÎN 1929

*

PERSPECTIVES ON TRADE AND WOOD INDUSTRY IN MOLDAVIA AND BUKOVINA IN 1929

*

PERSPECTIVES SUR LE COMMERCE ET L'INDUSTRIE DU BOIS EN MOLDAVIE ET EN BUCOVINE EN 1929

Anda-Andreea GRIGORE¹

Rezumat: Pentru zona Moldovei și a Bucovinei industria lemnului a fost pentru începutul secolului al XX-lea una dintre cele mai productive industrii. Văile râurilor și zonele de munte reprezentau cele mai importante locuri de extragere a materialului lemnos. Esențele lemnoase cel mai des valorificate erau bradul și molidul. Fondul forestier extrem de bogat era valorificat în special pentru export, existând cerere mare de cherestea, dar și de lemn de rezonanță. Transportul materialului lemnos se realiza cu tren, carele sau pe apă (plutele). Bucovina este net superior dezvoltată din punct de vedere a rețelei ferate spre deosebire de Moldova. De asemenea, trebuie menționat și faptul că pe teritoriul Moldovei și al Bucovinei funcționau numeroase firme specializate pe prelucrarea diferitelor produse din lemn.

Cuvinet cheie: material lemnos, exploatare, Moldova, Bucovina, plute, industrie, râuri

*

Abstract: For the area of Moldavia and Bukovina, the wood industry was one of the most productive industries at the beginning of the 20th century. The valleys of the rivers and the mountain areas were the most important places for extracting wooden material. The most commonly used wood essences were fir and spruce. The extremely rich forest fund was used mainly for export, with a high demand for lumber and resonant wood. The transport of the wood material was done by train, by cart or by water (with the rafts). Bukovina is clearly superior in terms of the railway network, unlike Moldavia. Should be also noted that in the territory of Moldavia and Bukovina there were many companies specializing in the processing of various wood products.

Key-words: wood, exploitation, Moldavia, Bukovina, rafts, industry, rivers

*

Résumé: Pour la région de la Moldavie et de la Bucovine, l'industrie du bois était l'une des industries les plus productives au début du XXe siècle. Les vallées des rivières et les zones montagneuses étaient les lieux les plus importants pour l'extraction du bois. Les essences de bois les plus couramment utilisées étaient le sapin et l'épicéa. Le fonds forestier extrêmement riche était utilisé principalement pour l'exportation, avec une forte demande de bois de construction et de bois de résonance. Le transport de la matière du bois se faisait par les trains, par les charrettes ou par l'eau (avec les radeaux). La Bucovine est clairement supérieure en termes de réseau ferroviaire, contrairement à la Moldavie. Il convient également de mentionner que sur le territoire de la Moldavie

¹ Profesor de limba și literatura română la Colegiul „Vasile Lovinescu” Fălticeni, județul Suceava; masterand la specializarea Managementul Instituțiilor Educaționale din cadrul Facultății de Științe ale Educației (Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava).

et de la Bucovine, il existait de nombreuses entreprises spécialisées dans la transformation de divers produits en bois.

Mots-clés: bois, exploitation, Moldavie, Bucovine, radeaux, industrie, rivières

În lucrarea de față ne propunem să prezentăm modul în care se valorifica fondul forestier din zona Moldovei² și a Bucovinei³ la finele anilor '20 ai secolului trecut. Ne vom concentra pe descrierea fondului forestier și a principalelor zone de exploatare și de valorificare silvică și pe prezentarea infrastructurii de transport. De asemenea, vom vorbi în cele ce urmează și despre importanța economică pe care o avea Valea Bistriței pentru Moldova și despre fabricile de rezonanță. La finele lucrării vom prezenta, în câteva tabele, inventarul firmelor din Moldova și Bucovina care își desfășurau activitate în industria prelucrătoare a lemnului.

Cercetarea noastră are la bază lucrarea *Comerțul și industria lemnului din România*, lucrare scrisă de H. Brauner și publicată în anul 1929, la Editura Krafft & Drotleff S.A, Sibiu.

H. Brauner descrie exploatarea forestieră care se realizau pe șapte văi principale: Valea Putnei, Valea Troțului, Valea Bistriței (pentru Moldova) și Valea Dornei, Valea Seletinului, Valea Berhometului și Valea Ceremușului (pentru Bucovina). Valea Bistricioarei și Valea Moldoviței sunt văi secundare, dar aveau o importanță majoră pentru exploatarea forestieră, iar pădurile din zona de munte a fostului județ Baia (zona Fălticeni de azi) erau incluse în Domeniile Coroanei.

1. Administrarea fondul forestier

La finele anilor '20, pădurile din zona Moldovei erau fie proprietăți private și parte de moșii (Năruja, Zabola, Vidra de pe Valea Putnei), fie în administrarea statului, cum era cazul Domeniilor Coroanei Mălini.

Domeniul Coroanei separa fostul județ Baia în două și se întindea până la frontiera cu Bucovina (până aproape de Câmpulung–Gura Humorului) și până aproape de granița cu actualul județ Neamț, până la Broșteni, cele mai importante păduri de aici fiind Mălini, Suha și Găinești. Bineînțeles, autorul este interesat și de situația pădurilor, a industriei și a comerțului cu material lemnos din zona Fălticeni, Brauner realizând o analiză a acestei zone ca o zonă distinctă de zona Bucovina. Conform prezentării lui Brauner, localitățile din zona Fălticeni în care comerțul și industria

² Județele provinciei istorice Moldova, în 1929, erau Neamț, Baia, Botoșani, Dorohoi, Hotin, Roman, Vaslui, Fălciu, Bacău, Tecuci, Tutova, Putna și Covrul. https://www.researchgate.net/publication/278024117_Organizarea_administrativ-teritoriala_a_Romaniei (accesat: 26 aprilie 2022).

³ Județele provinciei istorice a Bucovinei, în 1929, erau Storjineț, Cernăuți, Rădăuți și Suceava. https://www.researchgate.net/publication/278024117_Organizarea_administrativ-teritoriala_a_Romaniei (accesat: 26 aprilie 2022).

lemnului se desfășoară sunt, cu precădere, Mălini, Suha, Găinești, Râșca, Fălticeni, Bogdănești, Sasca Mică și Cornu Luncii.

Situația era complet diferită în Bucovina unde din cele 460.000 de ha împădurite, 230.000 de ha se aflau în administrarea Bisericii Ortodoxe Române din Bucovina⁴.

Tot în Bucovina, restul fondului forestier revenea proprietarilor privați (37 %), comunelor și județelor (12 ½ %), în timp ce statul administra ½ %.⁵ Trebuie să facem o observație în privința modului în care era gestionat fondul forestier de către Biserica Ortodoxă. Această instituție practica tăieri sistematice și reîmpădurirea, „*astfel că economia forestieră a Bucovinei poate servi de model pentru o bună gospodărie de conservare a pădurilor*”⁶.

2. Exploatarea și valorificarea materialului lemnos. Infrastructura de transport

Materialul lemnos exploatat din pădurile din Moldova și Bucovina era transformat în mare parte în cherestea, numărul fabricilor de cherestea la acea epocă fiind unul extrem de mare. Cherestea obținută, și mai rar lemnul în stare brută, era transportat spre Galați de unde lua drumul spre Basarabia, Turcia și chiar țări din vestul Europei.

De asemenea, lemnul era valorificat și în alte scopuri (mobilă, componente ale instrumentelor muzicale, hârtie și mucava etc.), însă într-o măsură mai mică. Cu excepția componentelor pentru instrumentele muzicale care erau exportate, restul produselor erau comercializate preponderent pe piețele românești.

Pădurile seculare de pe Valea Putnei erau păduri de molid, exploatate mult prea puțin din cauza lipsei unei căi ferate publice. Există o singură linie ferată particulară care lega Mărășești de Soveja, iar exploatarea care se realizau aici erau de pe o proprietate privată și, prin urmare, relativ reduse.

Situația este complet diferită pe Valea Trotușului unde trebuie remarcat faptul că se realizau exploatarea intense, aspect datorat, pe de o parte, dezvoltării rețelei de cale ferată din zonă, și, pe de altă parte, tranzitării zonei de către o linie ferată care lega Ardealul de Galați. Lemnul de molid era prelucrat în numeroasele fabricile de cherestea de aici, amplasate în vecinătatea stațiilor de căi ferate. Lucrul acesta se datora în primul rând căii ferate construite în zonă, care permitea transportarea materialului lemnos. Pe Valea Trotușului, care începea de la Palanca, funcționa o linie ferată Ghimeș-Palanca-Adjud care lega regiunea de Ardeal și care a permis valorificarea exploatarea forestiere. Ceea ce trebuie remarcat este că lângă calea ferată principală funcționau liniile ferate înguste, acestea din urmă permițând transportarea lemnului de la distanțe mari, de la puncte de exploatare mai îndepărtate.

Valea Bistriței era una dintre cele importante zone de exploatare forestieră din România interbelică. Chiar și anterior anului 1918, Valea Bistriței era extrem de

⁴ H. Brauner, Comerțul și industria lemnului în România, Editura Krafft & Drotleff S.A., Sibiu, 1929, p. 14.

⁵ *Ibidem*.

⁶ *Ibidem*, p. 17.

importantă atât pentru Regat și Bucovina, cât și pentru Ardeal, iar lucrul acesta se datora râului Bistrița și plutăritului. Faptul că Bistrița era o cale de comunicare naturală permitea transportarea materialului lemnos la costuri mai scăzute și, prin urmare, și dezvoltarea economică. Lemnul extras din zonele înalte de exploatare avea ca destinație punctul de desfacere Galați. Materialul lemnos era transportat pe calea apei până la Letea (Bacău), unde Bistrița se varsă în Siret, și de aici își continua traseul pe calea apei, până la Galați.

În pădurile seculare de pe Valea Bistriței, de la izvor și până la Piatra Neamț, dominau esențele de molid, brad și fag⁷. Lemnul extras era prelucrat în fabrici de cherestea, fabrici care erau răspândite pe tot cursul superior al râului, și în diverse societăți private și cooperative care aveau ca obiect economic prelucrarea materialului lemnos. Tehnologia utilizată pentru prelucrarea lemnului pe Valea Bistriței era una modernă pentru epocă deoarece se utilizau ferăstraiele pe apa, iar fabricile de cherestea erau fie cu apă, fie cu vapori.

În privința Domeniilor Coroanei din zona Fălticeni, Brauner identifica o activitate mai intensă de exploatare și de valorificare a materialului lemnos în cinci localități – Găinești, Suha, Mălini, Râșca și Fălticeni. În ceea ce privește activitatea din localitățile Bogdănești, Cornu Luncii și Sasca Mică, aceasta este doar menționată în câteva tabele care contabilizează firmele ce prelucrau materialul lemnos, ceea ce ne face să credem că aceste firme desfășurau o activitate mai restrânsă și, prin urmare, mai puțin importantă decât a firmelor din celelalte localități.

La Suha și Găinești existau fabrici de cherestea, de remarcat este faptul că tot la Găinești funcționau și fabrici de mobilă și de rezonanță, acesta din urma producând elemente pentru instrumente muzicale. De asemenea, la Râșca se găseau un centru de acumulare a lemnului brut pentru valorificare și fabrici de prelucrare a lemnului, iar la Fălticeni existau mici fabrici de cherestea și de mobilă curbată.

Pădurile de pe Domeniul Coroanei Mălini erau alcătuite în special din rășinoase, lemnul rezultat în urma exploatării fiind de foarte bună calitate, prin urmare și extrem de căutat. Totodată, pădurile se remarcău fie doar predominanța unui singur tip de conifer (molidul), dar existau și pădure de amestec de conifere (molid și brad), respectiv pădure de amestec de conifere și foioase (molid, fag, anin, tei, paltin). O situație diferită este identificată în zona Râșca, unde pădurea prezintă amestec de brad și fag, în timp ce în zona Găinești se valorifica în special molidul.

Dacă în ceea ce privește bogăția pădurilor din zona Fălticeni nu se poate face nicio obiecție, în cazul infrastructurii rutiere și a posibilităților de transport din această regiune lucrurile stăteau destul de prost.

Drumul care lega Mălini de Fălticeni era o „*admirabilă șosea*”⁸ de aproximativ 20 de km, însă transportul până la punctul de desfacere Fălticeni, se făcea destul de

⁷ De la izvor până la Piatra Neamț, pădurile de conifere erau de amestec (brad și molid). Din zona Hangu predomină molidul, iar între Calu-Iapa și Tazlău pădurea era preponderent de brad. Esența de fag este se întâlnește mai des în pădurile de după Piatra Neamț și în regiunea Crăcăoani-Bălțatești.

⁸ H. Brauner, *op. cit.*, p. 12.

anevoios – cu carele. Aceeași situație este semnalată și în ceea ce privește transportul dinspre Găinești, Suha sau Râșca. De la Fălticeni, lemnul era încărcat în vagoane și transportat mai departe cu trenurile. Brauner se arată nemulțumit de lipsa căii ferate.

Cu toate acestea, el menționează un proiect ce viza construirea unei linii de cale ferată care trebuia să lege Fălticeni de Târgu-Neamț, altă zonă importantă pentru industria lemnului. Această linie ferată ar fi permis dezvoltarea industriei zonale a lemnului.

În Bucovina, principalele văi unde se realizau exploatări forestiere erau Valea Dornei, Valea Moldoviței, Valea Berhometului-Lăpușna, Valea Seletinului și Valea Ceremușului. În aceste văi, pădurile erau de molid (Valea Dornei, Valea Moldoviței și Valea Seletinului) și de fag și brad (Valea Berhomet-Lăpușna). Lemnul de molid era extrem de căutat deoarece copacii erau dreți și sănătoși. Lemnul exploatat de aici era prelucrat în fabricile de cherestea, fabrici care erau extrem de răspândite. De asemenea, aici se prelucra și lemnul de rezonanță și draniță⁹.

Spre deosebire de Moldova, situația infrastructurii de transport este complet diferită în Bucovina, deoarece aici existau peste 650 de kilometri de cale ferată normală care traversau provincia de la nord la sud și de la est la vest. Astfel, linia ferată București–Cernăuți–Ghica-Vodă–frontieră lega provincia de Lemberg și Berlin¹⁰. Funcționa, de asemenea, și o linie ferată care lega Bucovina de Basarabia prin Zadaruga¹¹, iar o linie ferată electrificată lega provincia de Transilvania prin Borgo–Prund¹². Sistemul de căi ferate din Bucovina, ramificat și pe teritoriul provinciei, ajungea și în zonele cu exploatare a materialului lemnos și acest lucru a permis valorificarea fondului forestier de aici. Astfel pe Valea Dornei, pe linia ferată de la Cacica până la Dorna-Helegiu erau amenajate stații la distanțe de 15-20 km în vecinătatea cărora funcționau fabrici de cherestea. Valea Moldoviței, o vale adiacentă, era străbătută de o linie ferată îngustă utilizată tot pentru transportul materialului lemnos. Pe Valea Berhomet-Lăpușna și Valea Cheremușului situația era asemănătoare cu cea din Valea Dornei deoarece și aici exista cale ferată. Piața de desfacerea a materialului lemnos din aceste ultime două văi era reprezentată de țările din Europa Occidentală.

Calea rutieră era folosită mai rar pentru transport, cea mai importantă rută fiind șoseaua națională care lega Ardealul de Bucovina și Moldova. Plutăritul se realiza pe Bistrița, din apropiere de Cârlibaba. Râul Cheremuș, care dă și numele unei importante zone de exploatare forestieră și afluent al Prutului, era flotabil. Astfel lemnul extras din această zonă ajungea în Basarabia și Galați pe calea apei.

⁹ În Bucovina, producția anuală de draniță ajungea până la 70-80 de milioane de bucăți.

¹⁰ H. Brauner, *op. cit.*, p. 14.

¹¹ *Ibidem.*

¹² *Ibidem.*

3. Scurtă istorie despre fabricile de rezonanță la început de secol XX

Lemnului de rezonanță este un tip lemn utilizat pentru fabricarea instrumentelor muzicale, deoarece este „capabil să transmită sunetul nedistorsionat, cu pierderi minime”¹³. Regiunile Moldova și Bucovina puteau furniza, la început de secol al XX-lea, lemn de rezonanță de o calitate excepțională rezultat din prelucrarea esenței de molid. Brauner remarca faptul că se exploata și se prelucra în special molid deoarece era o esență din ce în ce mai rară în restul Europei, „însă în România pădurile de molid din unele regiuni, conțin încă un procent destul de însemnat din această esență, până la 10-12 %, din care cauză s-a și centralizat aici producția lemnului de rezonanță în ultimele patru decenii”¹⁴. Din esența de molid se confecționau în special părți componente pentru pian și claviatură.

Fabricile de rezonanță erau mai răspândite în Moldova înainte de Primul Război Mondial. După război, fabricile care produceau rezonanță funcționau în zona Găinești (județ Baia de atunci), Fălticeni, Piatra Neamț¹⁵. În Bucovina, „procentul de rezonanță cel conțin pădurile (...) se ridică câteodată la 10-12 %, din care cauză și extrațiunea rezonanței a luat aici o mare dezvoltare.”¹⁶

Am menționat anterior că la Găinești exista o fabrică de prelucrare a lemnului de rezonanță. În fabricile de aici se produceau lunar, în special pentru export, aproximativ 400-500 de funduri de pian. Istoria fabricii de la rezonanțe de la Găinești se leagă de anul 1886, când două firme germane specializate în prelucrarea lemnului de rezonanță – Gustav Eichler din Reuss și Kissing Mohlman din Iserlohn – descoperă potențialul pădurilor românești și încep activitatea de extracție și prelucrare a acestei esențe lemnoase din pădurile din Mălini, Găinești, Farcașa, Borca, Pintec, Bistra, Bicaz, Nehoiu, Palanca. Produsele finale plecau spre export în Occident.

Până la izbucnirea Primului Război Mondial, aceste două firme au exclusivitate în ceea ce privește extracția și prelucrarea lemnului de rezonanță, deținând fabrici proprii pe teritoriul României, la Găinești, Piatra-Neamț, Palanca, Nehoiu etc. După începerea războiului, aceste firme rămân fără activitate, iar locul lor este luat de firme noi, cu capital românesc. Câteva dintre firmele care desfășurau activitate de prelucrare a lemnului de rezonanță sunt Societatea »Moldova« Vatra Dornei, »Molidul« Cernăuți, »J. Rudich« Cernăuți, »Maxim Filotti Pelz« Fălticeni, »Carol Berman« Piatra Neamț¹⁷.

¹³ I. Brénaud, *Acoustical properties of wood in string instruments soundboards and tuned idiophones: Biological and cultural diversity [Proprietățile acustice ale lemnului în plăcile de sunet pentru instrumente cu coarde și idiofone acordate: diversitate biologică și culturală]*. J Acoust Soc Am 131, 807-818, 2012 apud. Florin Dinulică, *Lemnul de rezonanță din Carpați. O introducere în acustica arborilor pentru sunet*, Editura Universității Transilvania din Brașov, Brașov, 2020, p. 11.

¹⁴ H. Brauner, *op. cit.*, p. 111

¹⁵ H. Brauner face observația că înainte de Primul Război Mondial, în Piatra Neamț se produceau cantități importante de rezonanță, dar după terminarea războiului interesul pentru acest tip de producție a scăzut. Totuși, în 1929 încă se mai producea lemn de rezonanță în cantități mai reduse.

¹⁶ H. Brauner, *op. cit.*, p. 17.

¹⁷ *Ibidem*, p. 112

4. Importanța plutăritului pe râul Bistrița

Râul Bistrița a jucat un rol crucial pentru dezvoltarea industriei lemnului pentru Moldova, în principal, și pentru Bucovina și acest lucru se datora faptului că Bistrița era un râul flotabil.

În 1929, râul era flotabil din apropiere de Cârlibaba, de unde nivelul apei creștea și permitea deplasarea plutei. Până la vărsarea în Siret, râul Bistrița¹⁸ a contribuit la dezvoltarea a numeroase localități în care, de altfel, industria lemnului a devenit principalul tip de industrie: Vatra Dornei, Madei, Bicaș, Hangu, Tarcău, Piatra-Neamț etc.

În privința plutăritului pe Bistrița, documentele și cercetările au arătat că această activitate era una foarte veche, chiar anterioară întemeierii statului moldav¹⁹. Transportul lemnului pe calea apei era considerat destul de ieftin și rentabil mai ales atunci când venea vorba de distanțe mari. Distanța pe apă Vatra Dornei–Galați era parcursă cu plutele în 10 zile²⁰. Cantitatea de lemn transportată cu pluta putea varia începând cu 15-20 de mc și ajungând până la 40-50 de mc.²¹

Plutăritul a dat naștere și unei ocupații, aceea de plutaș. Plutașii erau „*oameni voinici și pricepuți, obișnuiți cu primejdia*”²², care aveau diferite roluri în transportul lemnului. Pluta era condusă de un *cârmaci* care era secondat de un *dălcăuș*. Luntrașul era responsabil să dirijeze pluta până la un anumit punct pe care o preda apoi unui dragoman. Dragomanul era cel responsabil cu predarea-primirea plutei. Constantin C. Giurescu remarca despre plutașii că se ajunseseră până la a se constitui în cete de plutași care aveau semnele lor prin care își marcau plutele²³.

Pe cursul râului Bistrița erau amenajate numeroase fabrici de cherestea care erau fie cu vapori, fie funcționau pe apă. Aceste fabrici, așa cum am arătat mai sus, aparțineau fie unor societăți private și unor cooperative. Până la instalarea fabricilor, lemnul era transportat cu pluta în formă brută. Tot în exploatarea amenajate pe cursul râului Bistrița au fost utilizate pentru prima dată în România ferăstraiile pe apă. Astfel,

¹⁸ Bistricioara, un afluent al râului Bistrița, a fost la rândul lui flotabil, ceea ce a avut un impact puternic asupra regiunii de nord-vest a fostului județ Ciuc și pentru județul Neamț. Bistricioara era flotabilă de la Corbu (lângă Tulgheș) și trecea prin vechea frontieră dintre Regat și Transilvania prin dreptul localității Prisecani. Plutele de pe Bistricioara treceau în Bistrița în dreptul localității Călugăreni. Pentru ca pe Bistricioara plutăritul să fie posibil permanent, în punctul de frontieră a fost amenajat un baraj de acumulare – hait – care se deschidea atunci când nivelul apei era scăzut.

¹⁹ Constantin C. Giurescu, *Istoria pădurii românești din cele mai vechi timpuri și pînă astăzi*, Ediția a II-a, Editura Ceres, București, 1976, p. 243.

²⁰ Rostislav Bereziuc, *Transportul lemnului în Bucovina*, în „Bucovina forestieră”, Anul II, nr. 1/1994, p. 10.

²¹ H. Brauner, *op. cit.*, p. 8: „Până la Piatra Neamț plutele conțin 15-20 mc; de aici se formează plute mai mari numite «poduri», cari conțin 40-50 mc, cari pornesc apoi în cete spre Galați.”

²² Constantin C. Giurescu, *op. cit.*, p. 249.

²³ *Ibidem*, p. 249.

râul Bistrița a determinat și dezvoltarea economică a numeroase localități aflate pe cursul lui – Vatra Dornei, Hangu, Bicaș, Piatra-Neamț, Letea.

Zona Piatra-Neamț care a avut cel mai mult de câștigat, din punct de vedere economic, de pe urma traversării de către Bistrița. Brauner considera orașul Piatra-Neamț „*leagănul industriei forestiere din România*”²⁴, iar orașul și împrejurimile sale drept „*una din cele mai importante regiuni de industrializare a lemnului din țară*”²⁵. Piatra-Neamț și zonele limitrofe au avut de câștigat de pe urma plutăritului și de pe urma dezvoltării industriei de prelucrare a lemnului.

În 1929, Piatra Neamț era cel mai mare centru de tranzitare a plutei. Aici se făcea schimbul de plutași care conduceau apoi plutele până la confluența cu Siret și mai departe, spre Galați. Plutele erau acostate în locuri special amenajate – *scheli* – unde erau adăpostite și protejate de posibilele puhoai. Schelii erau administrați de comercianți care supraveheau plutele pe perioada cât rămâneau acostate. În 1929, prețul pentru acostarea plutei varia între 5-6 lei mc.²⁶ La Piatra-Neamț funcționau trei scheli – Arini, Tabon și Vânători –, iar în împrejurimi la Pângărați și Viișoara. În zonă funcționau, în 1929, 30 de întreprinderi de prelucrare a lemnului care aveau în funcțiune 80 de gateri, doar în orașul Piatra-Neamț aflându-se 80 de gateri. În regiune se producea în special cherestea, dar se exploata și materie primă. În orașul de sub Pietricica funcționa o fabrică de hârtie și mucava, una de perii și articole de lemn, dar și câteva ateliere de tâmplărie.

5. Inventarul firmelor prelucrătoare a materialului lemnos din zona Moldova și Bucovina în 1929

În continuare, vom reda lista cu firmele care își desfășurau, în 1929, activitatea în domeniul prelucrării lemnului în provinciile istorice Moldova și Bucovina. Vom reproduce listele păstrând ortografia și scrierea cuvintelor așa cum apare în lucrarea *Comerțul și industria lemnului în România*.

Tabloul 1: Fabrici de cherestea din zona Moldova

Firma	Localitate	Județ	Sediu central
<i>Agaș Palanka</i>	Agaș	Bacău	Comănești
<i>Aimarsohn Walter</i>	Agaș	Bacău	
«Albina» soc. cooper.	Tarcău	Neamț	Tarcău (jud. Neamț)
«Albina» soc. cooper.	Ardeluța	Neamț	Tarcău
«Ardealul» soc. cooper.	Dărmănești	Bacău	
<i>Bercovici Froim</i>	Fălticeni,		

²⁴ H. Brauner, *op. cit.*, p. 10.

²⁵ *Ibidem.*, pp. 10-11.

²⁶ *Ibidem.*, p. 12.

	Bariera Șoldănești			
«Bicazul» I. Feldher	Bacău			
Blum I.P.	Roznov	Neamț		
Bombiger & Holinger	Bogdănești	Fălticeni		
«Bradul», soc. cooper.	Săvinești-Galu	Neamț		
Bragadiru & Nițescu	Valea-Rea	Bacău		
«Carpați», Fr. Davidovici	Piatra-Neamț			
«Ceahlăul», soc. cooper.	Hangu	Neamț		
Charas & Brotmann	Cornul-Luncei	Fălticeni	Fălticeni, Botoșani	Str.
Ciochina Margarin & Zeno Viano	Agăș	Bacău		
Ciughieș Burach Burach	Palanca	Bacău		
«Cracăul negru», soc. cooper.	Cracaoani, Satul Magazia	Neamț		
Davidovici & Berall	Piatra-Neamț, Str. Col Roznoveanu			
Dermer Herscu & Co.	Băiceni Carjoae	Iași	Tg. Frumos, Laur Nr. 4/ Iași	Str.
«Fagul» s.î.n.c.	Letea-Veche	Bacău		
«Filiorul», soc. cooper.	Bălțătescu	Neamț		
Filoti N., Maxim Al., Alb. Pelz	Găinești	Fălticeni	Fălticeni	
Filoti N., Maxim Al., Alb. Pelz	Suha	Fălticeni	Fălticeni	
«Foresta Baia» s.a.	Fălticeni, Bariera Șoldănești			
Georgescu N. & C. Berman	Pângărați	Neamț		
Ghiu Frații, s.î.n.c.	Grozești	Bacău		
Grozești«, s.a.	Grozești	Bacău		
»Grumăzești«, s.a.r.	Grumăzești	Neamț	București, Str. Sf. Vineri Nr. 8	
»Halăuca«, soc. cooper.	Piperic-Bobești	Neamț		
Heleni A. Gheorghe	Brușturoasa	Bacău		
Hollinger Solomon	Bogdănești	Fălticeni		
I.M.A.L., s.a. Frații Popovici	Piatra-Neamț			
»Industria Unite« Caiuți	Caiuți	Bacău		
»Intreprinderea«, s.a.	Gârbești	Vaslui	București, Str. Poștei centrale, Nr. 3	Str.
Intreprinderil for.S. Weissmann	Iași, Moara de	Iași	Iași, Cuza-Vodă	

	foc 24		Nr. 52
<i>Intreprinderil for.S. Weissmann</i>	Cucuteni-Voinești		
<i>Jornescu Dumitriu</i>	Băcești	Vaslui	
<i>Juster M. Peter suc.</i>	Gârcina	Neamț	Piatra-Neamț
<i>Kendler Strul</i>	Bacău		
<i>»Larga«, moștenitorii prințului G. N. Ghica</i>	Doftana, Ștefan-Vodă	Gara Bacău	
<i>»Ferăstrăul Secu«, soc. cooper.</i>	Vânătorii-Neamțul	Bacău	
<i>Littmann M. & S. Brauner</i>	Văsiești	Bacău	
<i>Macarescu G. V.</i>	Gârcina	Neamț	P.-Neamț, Bariera Carol
<i>Manea Simion</i>	Păunești	Putna	
<i>Marcovici S. Cleja</i>	Leca	Bacău	
<i>»Mihaieti«, soc. cooper.</i>	Pipirig	Neamț	
<i>»Moldova«, Gheorghe D. Lalu & Co.</i>	Piatra Neamț, str. Dumitru Lalu 4		
<i>»Moliftul« Mihai Fodor</i>	Letea-Veche	Bacău	
<i>Pădurea Maxut</i>	Deleni	Botoșani	Iași, Str. General Mânzescu nr. 22
<i>»Piatra Corbului«, Domeniul Coroanei Bicaz</i>	Bicaz	Neamț	
<i>»Pietrosul, soc. cooper.</i>	Lucăcești Bălatar	Bacău	
<i>»Plăieșul«, soc. cooper.</i>	Tg.-Neamț		
<i>Pleşul«, soc. cooper.</i>	Mănăstirea Neamț	Neamț	
<i>»Podoleni«, soc.</i>	Podoleni	Neamț	
<i>»Poiana Almași«, Constantin Onu</i>	Poiana Almași, Dobreni	Neamț	
<i>Popa P. Vasile</i>	Slănic	Bacău	
<i>»Proroca«, s.î.n.c.</i>	Pângărați	Neamț	Piatra-Neamț, str. Cuza-Vodă 73
<i>Rădulescu Ion T.</i>	Doftana, Ștef.-Vodă	G. Bacău	
<i>»Râșcă«</i>	Râșca	Fălticeni	
<i>»Ripiceni«, s.a.</i>	Movilă-Ruptă	Botoșani	
<i>»Rouiu</i>	Iași, Națională	șos.	Iași, Banca Uniunea Română

<i>Rosetty R. Ioana</i>	Brușturoasă	Bacău	
»Rusul«	Bogdănești	Fălticeni	Fălticeni, Str. Sf. Ioan 73
<i>Schönburg-Waldenburg, principe</i>	Lucăcești	Bacău	
<i>Segall I. M. & D. Rabiți</i>	Piatra-Neamț		
<i>Siegler I. & Max Wechsler</i>	Sasca-Mică	Fălticeni	Fălticeni
<i>Simsinsohn D. Polpel & Pichovsky</i>	Voinești	Iași	
<i>Siretul« Gh. & V. Isacescu</i>	Adjud	Putna	Piatra-Neamț
<i>Soc. anonimă, fost Leib Juster & Fiu</i>	Piatra-Neamț Str. I.C. Brătianu Nr. 25		
	Galați, Str. Bădalan	Bacău	
<i>Soc. anonimă fost P. & C. Goetz & Co.</i>	Comănești Agăș Asău Tarcău	Bacău Bacău Neamț	Galați, Col. Boyle 9
<i>S.A.R. fost Gustav Eichler</i>	Piatra-Neamț		Galați, Col. Boyle 9
<i>Stefănescu Gheorghe</i>	Agăș	Bacău	
»Stejarul« Frații Ichim	Roman		
<i>Styrbei Gh. Elisabeta</i>	Dărmănești	Bacău	
»Tazlău« soc. cooper.	Tazlău	Neamț	
»Oituz« soc. an.	Soveja Mărășești	Putna	Mărășești
»Traian« s.a.	Letea-Veche	Bacău	
»Trotușul« s.a.	Gara Asău	Bacău	
»Union« s.a.	Scutaru-Onești	Bacău	Galați, Col. Boyle 9
»Unirea Română«	Fălciu, Str. Tg. Fălciu		
»Unirea« F. & B. Braunstein	Roznov	Neamț	
»Varnița« soc. cooper.	Mărășești	Putna	
<i>I. Weinberg, Haim & Jancu Leibovici</i>	Țibana	Iași	
<i>Weinberg Leon</i>	Roznov	Neamț	

(Sursa: H. Brauner, *Comerțul și industria lemnului în România*, Editura Krafft & Drotleff S.A., Sibiu, 1929, p. 215-219)

Tablul 2: Fabrici de cherestea din Bucovina

<i>Firma</i>	<i>Localitate</i>	<i>Județ</i>	<i>Sediu central</i>
<i>Adelstein Hersch</i>	Voivodeasa	Rădăuți	
<i>Adelsberg Hermann</i>	Frasin	Câmpulung	Cernăuți, Str. Armenească 4
<i>Adelsberg Felix & M.</i>	Bacula p. S.	Storojineț	
<i>»Aurora« s.c.g.l.</i>	Rusca Seletin	Rădăuți	
<i>Auslaender S. & F.</i>	Cireș	Storojineț	
<i>Axelerad Frații</i>	Vicovul-de-Sus	Rădăuți	
<i>»Banca de Est« s.a.</i>	Vijnița Cosciuia Budenit Pătrăuț p. S.	Storojineț	Cernăuți, Piața Unirii
<i>Bergmann Hersch</i>	Valea-Boului	Câmpulung	
<i>Bilgry Carol</i>	Vijnița	Storojineț	
<i>Braunstein & Jahr</i>	Storojineț	Storojineț	
<i>»Brodina« Trichter & Eisenstein</i>	Brodina	Rădăuți	
<i>»Bucovina« s.a.</i>	Vicovul-de-Sus Putna Straja Fălcău	Rădăuți	Cernăuți, Str. Iancu Flondor 5
<i>Buller Moses & Medel</i>	Șipotetele-Sucevei Paltin	Rădăuți	
<i>»Bușteanul Bucovinei« s.c.g.l.</i>	Șipotetele-Sucevei	Rădăuți	Cernăuți, Str. Iancu Flondor 19
<i>Corlatan Ștefan & Eusebie Suflețel</i>	Pojorâta	Câmpulung	
<i>»Cosminul« s.a.</i>	Hilce Bănila moldovenească	Storojineț	Cernăuți
<i>»Dacia« s.a.</i>	Vicovul-de-Jos	Rădăuți	Iași, Str. Mârzescu 22
<i>Dechner Max</i>	Pătrăuți p. S.	Storojineț	
<i>Deligdisch M. & Co.</i>	Jadova	Storojineț	
<i>Diaconu Th. Gh. & N. I. Iosef</i>	Vama	Câmpulung	
<i>Dollberg Frații</i>	Putna	Rădăuți	
<i>Drukman & Sand</i>	Deia-Frumosul	Câmpulung	
<i>Drukman & Weisselberger</i>	Pătrăuți p. S.	Storojineț	

<i>Engler & Grasberg</i>	Ciudeiu	Storjineț	Cernăuți, General Mircescu 13	Str.
<i>Eșanu Frații I. C.A. Piedemonte</i>	Vama Prisaca	Câmpulung		
<i>Fischler I. & S. Wildman</i>	Vatra- Moldoviței	Câmpulung		
<i>Fondul bisericesc ortodox</i>	Vama Moldovița Sadova	Câmpulung		
<i>»Forestiera« s.c.g.l.</i>	Voivodeasa	Rădăuți		
	Berhomet p. S.	Storjineț	Cernăuți, Pictorul Bucevschi 2	Str.
<i>Goldenzweig Moses</i>	Câmpulung	Câmpulung		
<i>Goldenzweig S. & I. Scheurmann</i>	Iacobeni	Câmpulung		
<i>Gotesman Mendel</i>	Bănila p. S.	Storjineț		
<i>Goth Feivl</i>	Mărgina	Rădăuți		
<i>Gottlieb Mayer</i>	Straja	Rădăuți		
<i>Greig Carol</i>	Mega	Storjineț		
<i>Grigorcea Ana & S. Mavrocordato</i>	Cireș-Davideni	Storjineț		
<i>Gross Mayer</i>	Bănila	Storjineț		
<i>Grumberg, Dolberg & Co.</i>	Gura-Putnei	Rădăuți		
<i>Harth Frașii & Co.</i>	Rădăuți	Rădăuți		
<i>Hoffer Carol</i>	Câmpulung	Câmpulung		
<i>Iahr Haber & Frații Schapira</i>	Stăneștii-de-Jos	Storjineț		
<i>Jurgrau Iacob & Co.</i>	Breaza	Câmpulung		
<i>Kirmayer Isak</i>	Lențeștii-de-Jos	Cernăuți		
<i>Kisslinger M. & Scharipa</i>	Gura- Humorului	Câmpulung		
<i>Kissman Iacob & Clara</i>	Capul-Codrului	Suceava		
<i>Kraft David Leib</i>	Măneuți	Rădăuți		
<i>Krumholz Itzig</i>	Valea-Putnei	Câmpulung		
<i>»Silex« I. Leibovici</i>	Gura- Humorului	Câmpulung		
<i>Leizer Abraham & Co.</i>	Pătrăuții-de-Sus	Storjineț		
<i>»Lucina« s.c.g.l.</i>	Câmpulung	Câmpulung		
<i>Maidanek A. & I.</i>	Vicovul-de-Sus	Cernăuți		
<i>Margulies Moses</i>	Storjineț	Storjineț		
<i>Meltzer S. & A. Roll</i>	Vama	Câmpulung		
<i>»Moldova« s.c.g.l.</i>	Frasin Vatra-Dornei	Câmpulung	Cernăuți	

<i>»Moldovița« s.c.g.l.</i>	Ruși-Moldovița	Câmpulung	Cernăuți, Str. Petrino 2
<i>»Molidul« s.c.g.l.</i>	Molid	Câmpulung	Cernăuți, Str. Iancu Flondor 16
<i>»Noua Sulița« s.a.</i>	Sulița-Nouă	Cernăuți	Cernăuți, Str. Catedralei 10
<i>Osius Hass</i>	V.-Dornei, Roșu	Câmpulung	
<i>»Pădurea românească« s.g.c.l.</i>	Slobozia Comănești	Storojineț	Cernăuți, Str. Iancu Flondor 19
<i>»Paltinul« s.c.g.l.</i>	Păltinoasa	Câmpulung	Cernăuți, Str. Dr. Reiss 3
<i>Prâslea Ion & Co.</i>	Pojorâta	Câmpulung	
<i>Picher S. & Fiu</i>	Pojorâta	Câmpulung	
<i>»Pojorâta« Gingold & Knauer s.c.g.l.</i>	Pojorâta	Câmpulung	Cernăuți, Piața Unirii
<i>Rafael Saud</i>	Argel	Câmpulung	
<i>»Rarăul« s.c.g.l.</i>	Ruși-Moldovița Dornești-Mănești	Rădăuți	Cernăuți, Str. Iancu Flondor
<i>»România« s.c.g.l.</i>	Brodina	Rădăuți	Cernăuți
<i>Rudich Iosif</i>	Crasana-Putna	Storojineț	
<i>Schaechter Aron Herengher</i>	Fundul-Moldovii	Câmpulung	
<i>Schaeffer S.</i>	Panca	Storojineț	
<i>Scharf Naftuli</i>	Sucevița	Rădăuți	
<i>Schiller Franz</i>	Frasin-Bucșoia	Câmpulung	Cernăuți, Str. General Mircescu 13
<i>Schuller Frații & Mechel</i>	Șipotete-Sucevei	Rădăuți	Rădăuți
<i>Schuller Frații & Mechel</i>	Seletin	Rădăuți	Rădăuți
<i>»Seletinul« s.c.g.l.</i>	Plosca	Storojineț	Cernăuți
<i>»Seletinul« s.c.g.l.</i>	Ispas	Storojineț	Cernăuți
<i>Singher Emanuel</i>	Cacica	Suceava	
<i>P. & C. Goetz s.a.</i>	Vatra-Dornei	Câmpulung	Galați, Str. Col. Boyle 9
<i>P. & C. Goetz s.a. »Concordia«</i>	Vatra-Dornei	Câmpulung	Galați, Str. Col. Boyle 9

<i>P. & C. Goetz s.a.</i>	Cernăuți, Suburbia Clucucica		Cernăuți, str. Col. Boyle 9
<i>Steinhorn Angzel</i>	Gura- Humorului	Câmpulung	
»Suha« s.c.g.l.	Stulpicani	Câmpulung	Cernăuți, Piața Unirii
<i>Surcheș Josef și Hermann</i>	Vicovul-de-Sus	Rădăuți	
»Uniunea română« s.c.g.l.	Gura-Negri, Vatra-Dornei	Câmpulung	Cernăuți, Str. Iancu Flondor
<i>Ușer Moses & Malke</i>	Marginea	Rădăuți	
»Uzina electrică« s.î.n.c.	Câmpulung	Câmpulung	
<i>Vogel Oscar</i>	Valea-Putnei	Câmpulung	
<i>Wagner Israel</i>	Gura- Humorului	Câmpulung	
<i>Wagner Pincas & Comp.</i>	Stulpicani	Câmpulung	
<i>Wicke Fritz</i>	Solca	Suceava	

(Sursa: H. Brauner, *Comerțul și industria lemnului în România*, Editura Krafft & Drotleff S.A., Sibiu, 1929, pp. 226-228)

Tabelul 3: Fabrici de lăzi, cutii și butoaie din Moldova și Bucovina

Firma	Localitate	Județ	Sediu central
»Doaga« s.a., fabrică de butoaie, doage etc.	Botoșani,	Str.	
	Aprodul Purice	6	
»Foresta Baia«, s.a. fabrică de butoaie	Fălticeni		
»Vulturul« Engelbert, Beka & Co., fabrică de lăzi	Piatra Neamț,		
	Str. Carol	131	
Zajanozoovschi & Fiii, fabrică de butoaie	Cernăuți,	Str.	
	Roma	54	

(Sursa: H. Brauner, *Comerțul și industria lemnului în România*, Editura Krafft & Drotleff S.A., Sibiu, 1929, pp. 229-230)

Tabelul 4: Fabrici de calapoade, tocure și cuie de lemn în Moldova și Bucovina

Firma	Localitate	Județ	Sediu central
»Americana« Davidec I., König C. & G. Vasiliu, fabrică de lemn	Roman,	Str.	
	Cuza-Vodă	70	
Berl B. M. Baron & Co., fabr. de cuie de lemn americane	Gara Ițcani	Suceava	
»Doamna« P. Laiu & I. Georgescu, fabrică de cuie de lemn	Piatra Neamț, Str. Regina Elisabeta		

<i>Grünberg L. Artur, fabrică de cuie de lemn</i>	Piatra-Neamț, Str. Sub Piatricică 80	Piatra-Neamț, Str. Petru Rareș
<i>Kuhnel Johann succesori, fabrică de cuie de lemn</i>	Piatra Neamț, Str. Carol 181	
<i>»Perfect«, s.c.g.l., fabrică sistematică de cuie de lemn</i>	Gara Ițcani, Str. Suceava Duzinghevici 18	
<i>»Rezistența« Zaitz Emil, fabrică de tocuri de ghete</i>	Iași, Str. Lungă 1	

(Sursa: H. Brauner, *Comerțul și industria lemnului în România*, Editura Krafft & Drotleff S.A., Sibiu, 1929, pp. 230-231)

Tabelul 5: Fabrici de mobilă în Moldova și Bucovina

Firma	Localitate	Județ	Sediu central
<i>»Berleon« Meisselmann & Fiu, fabrică de mobile</i>	Cernăuți, Mănăsteriștea	Str.	
<i>»Cireșoia«, ing. Luca C. Cruțescu, fabrică de mobile și tapițerie</i>	Târgu-Ocna	Bacău	
<i>»Coroana« Rosner Isodor & B. Silberstein, fabrică de mobile</i>	Focșani, Chesat 24	str.	
<i>Estoc bela & Bogdan Corneliu, fabrică de mobile</i>	Bacău, str. Neagoe Vodă 21		
<i>»Fabrifag« s.a.r. ptr. mobile</i>	Fălticeni, Școala Domnească 15	str.	
<i>»Fortuna«, fabrică de mobile din lemn</i>	Iași, Str. Pavlov 6		București, G. C. Cantacuzino 2
<i>»Furnica«, s.c.g.l. pentru prelucrarea lemnului și a fierului</i>	Cernăuți, Regele Ferdinand 14	Str.	
<i>»România«, fabrică de mobile și tâmplărie</i>	Cernăuți, Grădina publică		
<i>Silvian D. & Fr. Sapsa, fabrică de mobile și ind. lemnului</i>	Piatra-Neamț		
<i>»Thoner«, s.c.g.l., prima fabrică bucovineană de mobile</i>	Rădăuți, Str. Sf. Ion Nou 19		Cernăuți, Str. Flondor
<i>Vaida A., fabrică de mobile și tâmplărie</i>	Târgu-Ocna, Doamnei 4	Str. Bacău	

(Sursa: H. Brauner, *Comerțul și industria lemnului în România*, Editura Krafft & Drotleff S.A., Sibiu, 1929, pp. 232-237)

Tabelul 6: Fabrici de perii, bidinele, pensule și site în Moldova și Bucovina

Firmă	Localitate	Județ	Sediul central
<i>Postelnic Josef, prima fabrică mecanică bucovineană de perii și pensule</i>	Rădăuți	Bucovina	
<i>»Progresul« S.M. Goldfarb & Fiul, s.î.n.c., fabrică de perii, pensule și industria lemnului</i>	Piatra-Neamț, Str. Sub Pietricică		
<i>Soc. An. Pentru industria de lemnărie și perii (fost Leopold Bach)</i>	Piatra-neamț, B-dul Costinescu		

(Sursa: H. Brauner, *Comerțul și industria lemnului în România*, Editura Krafft & Drotleff S.A., Sibiu, 1929, pp. 237-238)

Tabelul 7: Firme de tâmplărie în Moldova și Bucovina

Firma	Localitate	Județ	Sediu central
<i>»Arhitectura Română«, s.c.g.l.</i>	Câmpulung/Bucovina, Târgul Vitelor		
<i>»Danubiul« Vasiliu P., fabrică de tâmplărie și mobile</i>	Galați, Str. Mircea Vodă 88		
<i>»Fulgerul« I. Solomon și Fii, s.î.n.c., fabrică pentru industria lemnului</i>	Iași, Str. Uzinei 76		
<i>Himan Adolf, fabr. de tâmplărie</i>	Vatra-Dornei Bucovina	Câmpulung	
<i>»Moldova«, fabrică pentru industria lemnului</i>	Iași, Str. Constantin 17	Sf.	
<i>Schreiner Rudolf, fabrică de tâmplărie</i>	Iași, Str. Arcului 5		
<i>»Stejarul«, s.î.n.c., fabrică de tâmplărie mecanică</i>	Iași, Str. Arapului 79		
<i>Trass Bloch, s.a., fabrică de tâmplărie mecanică</i>	Iași, Str. Sălciilor 20		Iași, Strada Unirei 7

(Sursa: H. Brauner, *Comerțul și industria lemnului în România*, Editura Krafft & Drotleff S.A., Sibiu, 1929, pp. 239-244)

Tabelul 8: Fabriци de articole de menaj, voiaj și împletituri în Moldova și Bucovina

<i>Firma</i>	<i>Localitate</i>	<i>Județ</i>	<i>Sediu central</i>
<i>Iairchelevici H. & A. Frații, fabrică de obezi</i>	Bucium	Iași	
<i>Marcovici Albert, fabrică de obezi</i>	Vaslui		
<i>Sirochi G. & M. Soifelbaum, fabrică de colaci de lemn pentru roate</i>	Adâncata	Storojineț	
<i>Steaua Putnei», s.î.n.c. pentru industria lemnului aburit</i>	Focșani, Str. Dogăriei		

(Sursa: H. Brauner, *Comerțul și industria lemnului în România*, Editura Krafft & Drotleff S.A., Sibiu, 1929, pp. 245-246)

Tabelul 9: Distilerii de lemn în Moldova și Bucovina

<i>Firma</i>	<i>Localitate</i>	<i>Județ</i>	<i>Sediu central</i>
<i>Distileria de lemn Dărmănești</i>	Dărmănești	Bacău	

(Sursa: H. Brauner, *Comerțul și industria lemnului în România*, Editura Krafft & Drotleff S.A., Sibiu, 1929, p. 246)

Tabelul 10: Firme de hârtie și celuloză în Moldova și Bucovina

<i>Firma</i>	<i>Localitate</i>	<i>Județ</i>	<i>Sediu central</i>
<i>»Letea« s.a.r. pentru industria hârtiei</i>	Letea-Nouă	Bacău	București, Str. Matei Milo 9
<i>»Piatra Neamț«, fabrică de hârtie și mucava</i>	Piatra-Neamț, Colonel Rosnoveanu	Str.	București, Str. Paris 4

(Sursa: H. Brauner, *Comerțul și industria lemnului în România*, Editura Krafft & Drotleff S.A., Sibiu, 1929, p. 247)

6. Concluzii

Interesantă și unică prin tematica abordată în acele timpuri, cartea lui H. Brauner prezintă, totuși, mai multe lacune. Am putut constata că atenția era îndreptată spre marile zone de exploatare forestieră fără a se menționa și alte regiuni unde se realizau

activități de prelucrare și comercializare a lemnului și a produselor din lemn. Cu toate acestea, lunga listă cu firmele care desfășurau activități de prelucrare a lemnului, precum și observațiile pertinente pe care le face cu privire la industria lemnului din Moldova și Bucovina interbelice constituie informații importante care pot sta la baza unei cercetări mai aprofundate.

Bibliografie selectivă

Bereziuc, Rostislav, *Transportul lemnului în Bucovina*, în „Bucovina forestieră”, Anul II, nr. 1/1994.

Brauner, H., *Comerțul și industria lemnului în România*, Editura Krafft & Drotleff S.A., Sibiu, 1929.

Dinulică, Florin, *Lemnul de rezonanță din Carpați. O introducere în acustica arborilor pentru sunet*, Editura Universității Transilvania din Brașov, Brașov, 2020.

Giurescu, Constantin C., *Istoria pădurii românești din cele mai vechi timpuri și pînă astăzi*, Ediția a II-a, Editura Ceres, București, 1976.

https://www.researchgate.net/publication/278024117_Organizarea_administrativ-teritoriala_a_Romaniei (accesat: 26 aprilie 2022).

Anexe

Abrevieri utilizate de H. Brauner (în ordine alfabetică)

fbr. – fabrică

ind - industrie

ptr. – pentru

s.a. – societate anonimă

s.a.r – societate anonimă română

s.c.g.l – societate de comerț și gestiunea lemnului

s.î.c.l. – societate în nume colectiv

soc. cooper. – societate cooperativă

suc. – sucursală